

„Az emberiségnek egy nemzetét megtartani”

„Az emberiségnek egy nemzetét megtartani, sajátosságait mint ereklyét megőrizni, ... nemesíteni erőit, erényeit, és így ... végcéljához, az emberiség feldicsőítéséhez vezetni, kérdelem, lehet-e ennél ... tisztább érzés; s ha csak mint hangya illy megdicsőítéshez egy paránnal is járulhatni, van-e ennél emberek közt ... édesb osztályrész?”

Tisztelt Ünnepelek, kedves Megjelentek!

Akiket ma megünneplésben részesítünk, azok életük nagy részét oly módon alakították, és tevékenységükkel abba az irányba fordultak, hogy – Széchenyi gondolatát vallva – mindig a nemzet ügyét szolgálhassák.

A múlt év decembere világossá tette, hogy a magyarság bajban van. Nemcsak a szegénység sújtja egyre nagyobb arányban, de nem kevésbé a nemzet-erkölcsi hanyatlás veszélye is fenyegeti népünket. Sorra megfosztják nemes eszményeitől, s kapja helyükbe a pénz kultuszát, de annak is a félelmetes válfajait, mint amilyenek: a nyereszkesedés, a serény munka megvetése, az ügyeskedés. A tömeg elkábulva és elvakulva, lelkiileg meggyötörve, s erkölcsi értékeiben megintgatva már hasztalan keresi a kijáratot a csapdából, a munkanélküliségből és a kiszolgáltatottságból. Bizalmatlanság és elidegenedés bomlasztja nemzetünket, mely már csak halványuló hittel betűzi Berzsenyi szavait: „Nem sokaság, hanem / Lélek s szabad nép tesz csuda dolgokat.” Ez az erkölcsi fenyegetettség jellemzi mind a honi, mind a külhoni magyarság irányvételét.

Aki a tavalyi népszavazás veresége miatt egyre csak azt a hamis feddőéneket hallja határokon kívül is, belül is, hogy az anyaország cserbenhagyta a kirekesztett nemzetrészeket, az a világért se higgyen a megtévedt krónikásnak vagy megtévesztő hamis hirnöknek! Ne higgyen nekik! Az anyaországban élő összes magyar testvérünket nem ítélnéljük el a történelemért, sőt sehogyan sem mondhatunk ítéletet. Mi, határon kívüliek ugyanis összességünkben nem vagyunk különb magyarok. Köztünk is voltak és vannak nemzetárulók és nemzetbomlasztók, kérkedve anyaországmegtágadók. És jól tudjuk: nem a nemzettörzsön múlt a betervezett vereség!

Végső ideje, hogy legalább mi — egymással megbékélve – nemzetben kezdjünk végre gondolkodni és tevékenykedni.

Az anyaországi magyarságnak most az Aracs nevében üzenjük: mi, nemzetben gondolkodó honfitársaik, idekint a trianoni határon kívül is jól tudjuk: azon a napon az anyaország többsége — a hatalom elriasztó ügyeskedése ellenére is – igennel szavazott, még ha a voksolás megbuktatásában a hatalmi megtévesztés és megfélemlítés bizonyult is győztesnek.

Üzenjük még, hogy a nemzetnek, szerintünk, most nem bosszúra, sem számon kérésre van szüksége, hanem okulásra. Kirekesztettségünk keserű tényéből és magunkra hagyatottságunk okozta mindennapi kínjainkból megtanultuk őrizni és féltetni az "oxigén"-t, vagyis anyanyelvünket és nemzeti öntudatunkat.

Erre törekedtek és törekszenek mai ünnepeltjeink is. Minden csalódás és gáncsoskodás ellenére végzik a nemzet-erősítő tevékenységüket. Ezért mindannyiunknak hálával és köszönettel tartozunk. Szívből kívánjuk, hogy jó egészségben még sok évig ilyen lelkesedéssel végezzék munkájukat, biztosan remélve, hogy a magyarság – széttagoaltsága ellenére is – összefogással és közös erővel majd erősödni fog léleken is, anyagiakban is. Tevékenységük és elveik válnak eszményképpé mai ifjúságunk számára, mint ahogyan mi is példaképünknek tekintjük azokat a magyar mártírokat, akik a háború utáni megtorlásokban életükkel fizettek csak azért, mert a délvidéki magyarság boldogulásáért tevékenykedtek. Fogadalmunkhoz híven minden évben megemlékezünk róluk.

A zombori Deák Leó és a torontálvásárhelyi Gachal János püspök úr után ez alkalommal dr. Bogner József tanárra és újságíróra emlékezünk, akit a titói hatalom 1945-ben ártatlanul megkínzott és kivégezett. Ő is va-

lószerűleg ott nyugszik a Zentai úti temető mögötti még mindig föltáratlan tömegsír több száz áldozata között.

Dr. Bogner József 1907. március 19-én Torontáltordán született egy hétgyermekes családban. 1937-ben Szabadkán telepedett le, és a szegény sorsú magyar gyermekek diákothonának az igazgatója lett. Az ingyenes vagy kedvezményes ellátást biztosító kollégium egyházi és magyarországi segélyekből tartotta fenn magát, és célja volt, hogy a délvidéki magyar értelmiség újabb nemzedékeit nevelje föl. 1942-ben a Délvidéki Magyarság című újság fő- és felelős szerkesztője lett. A háború végén a front közeledtével többen is kérték, hogy távozzon külföldre, amíg a dolgok

el nem rendeződnek. Ő ennek ellenére itthon maradt. Azzal érvelt, hogy nem csinált semmi olyant, amiért menekülnie kellene.

A balkáni sovinszta gyűlölet 1944. október 17-én sajnos mégis a letartóztatásához vezetett. Megkínozták, és — a több száz ártatlan magyarhoz és nem magyarhoz hasonlóan — 1945. április 25-én kivégezték. Emlékét kegyelettel őrizzük.

Végezetül engedjék meg, hogy a díjazottaknak további sikeres munkálkodást és jó egészséget kívánva megköszönjem mindazt, amit a délvidéki, illetve az egyetemes magyarságért tettek és tesznek a jövőben is.

